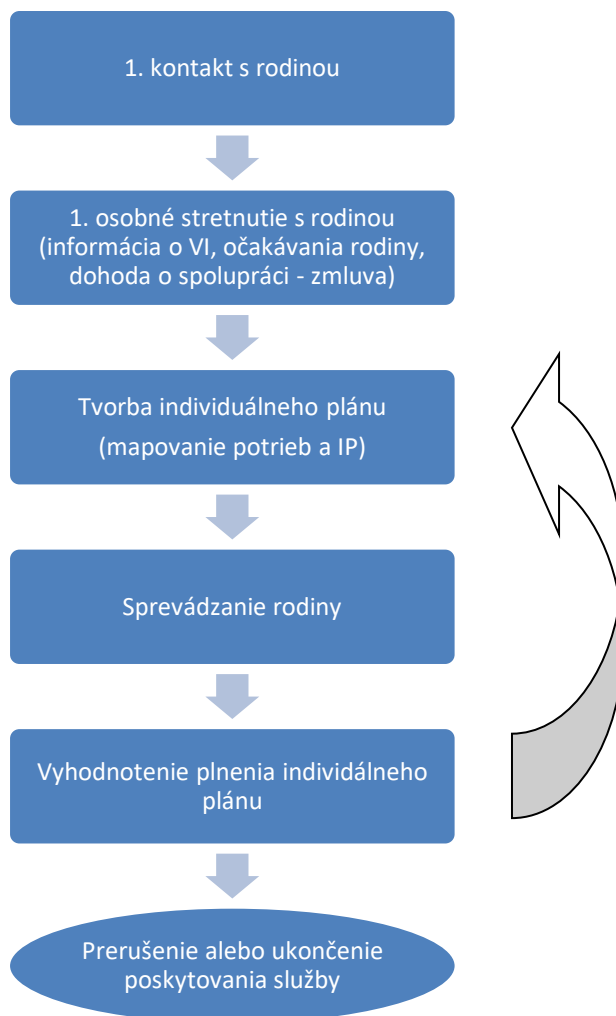

POSTUP PRI POSKYTOVANÍ SOCIÁLNEJ SLUŽBY VČASNEJ INTERVENČIE

Základný postup pri poskytovaní sociálnej služby včasnej intervencie (ďalej len SVI) je zostavený na základe zhody poskytovateľov SVI - 17 z 20 prítomných poskytovateľov. Regionálne stretnutia poskytovateľov sociálnej služby včasnej intervencie sa uskutočnili počas dní 8.6. 2017 v Prešove, 9.6. 2017 v Žiline, 15.6. 2017 v Bratislave.

METODIKA PRÁCE bola vytvorená na základe zhody zo stretnutia poskytovateľov SVI dňa 20.9. 2017 v Trenčíne (prítomných 17 z 22 poskytovateľov).

Postup a metodika práce s rodinou pri poskytovaní SVI slúžia ako odporúčanie pre poskytovateľov SVI. Príklady dobrej praxe sú inšpiráciou. Voľba konkrétneho postupu vychádza z individuálnych potrieb dieťaťa so ZP a jeho rodiny. Jednotlivé fázy v metodike práce s rodinou sa môžu navzájom prelínať.

METODIKA PRÁCE S RODINOU PRI POSKYTOVANÍ SOCIÁLNEJ SLUŽBY VČASNEJ INTERVENCIE

1. PRVÝ KONTAKT S RODINOU

- 1.1. získanie základných informácií o rodine a dieťati so ZP,
- 1.2. poskytnutie základných informácií, napr. že sa jedná o sociálnu službu,
- 1.3. dohoda, či má rodina záujem o tento typ služby,
- 1.4. zaslanie žiadosti rodine, ktorá ju po vyplnení pošle poskytovateľovi,
- 1.5. dohoda, či má rodina záujem o ďalšie stretnutia.

Prvý kontakt s rodinou môže prebehnúť telefonicky, mailom alebo osobne. Je z neho vyhotovený zápis do evidencie (elektornickej al. písomnej).

2. PRVÉ OSOBNÉ STRETNUTIE S RODINOU

2.1 Informácie o sociálnej službe včasnej intervencie

- 2.1.1 čo je SVI a aké má ciele, formu (ambulantná a terénna alebo ich kombinácia – pre rodiny je vhodnejšia terénna forma)
- 2.1.2 predstavenie tímu
- 2.1.3 oznámenie, že prijímateľom služby je dieťa so ZP a jeho rodina (t.j. matka, otec, súrodenci, príp. starí rodičia)
- 2.1.4 sprevádzanie predovšetkým prostredníctvom osobných stretnutí a skupinových aktivít s rodinami vid' bod. 4.1 až 4.8
- 2.1.5 rámcový postup pri poskytovaní SVI (základný proces vid' strana 1)

2.2 Zistenie základných potrieb rodiny – rámcovo, hlavne za účelom vyjasniť, či je SVI schopná naplniť ich a či sú v súlade so zákonom stanovenými kompetenciami SVI

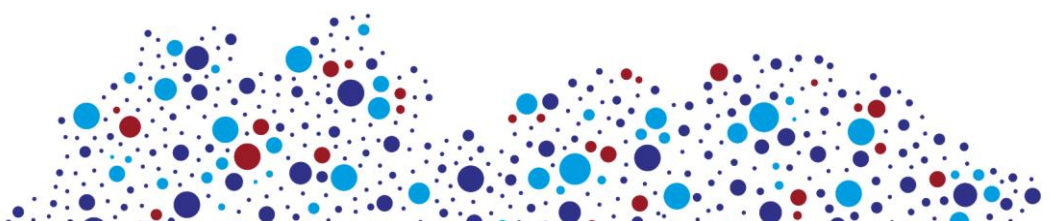
2.3 Zistenie úvodných očakávaní rodiny – ak to nebolo definované v žiadosti, ak áno – ich preverenie

2.4 Zistenie bio-psycho-sociálnej anamnézy dieťaťa so ZP a jeho rodiny – jednou z možností je anamnestický dotazník (mailom vopred, alebo rodina vypíše v písomnej forme medzi stretnutiami) – môže byť súčasťou mapovania potrieb

2.5 Odporúča sa nechať rodine do najbližšieho dohodnutého stretnutia čas na preštudovanie zmluvy a definitívne rozhodnutie, či zmluvu podpíšu.

2.6 Dohoda o spolupráci

- 2.6.1 písomná zmluva – odporúča sa, vyhotovená vrátane prehlásenia súhlasu so spracovaním osobných údajov
- 2.6.2 dohoda o výbere kľúčového pracovníka (môže byť v priebehu sprevádzania zmenený na základe dohody s rodinou)
- 2.6.3 potvrdenie od lekára

3. TVORBA INDIVIDUÁLNEHO PLÁNU A VYHODNOTENIE JEHO PLNENIA A MAPOVANIE POTRIEB DIEŤAŤA SO ZP A JEHO RODINY

3.1 Budovanie vzájomnej dôvery – na úvod práce s rodinou i počas celého sprevádzania pomáha využívať kľúčového pracovníka, otvorenosť, nemať očakávania, reagovať na počuté, prijatie potrieb rodiny, pochopenie rodiny, empatia, vnímanie dieťaťa so ZP v kolobehu rodiny a komunity, potvrdzovanie rodiča v jeho roli „ako sa cítite“, priznať „neviem“, pomenovávať pozitíva, posilňovať kompetencie rodiča, oceňovať, prítomnosť oboch rodičov na stretnutí, osobná skúsenosť, schopnosť otvárať hlbšie témy ohľadom postojov rodiny a pod.

3.2 Zisťovanie potrieb dieťaťa so ZP a jeho rodiny v rôznych oblastiach (spektrum otázok by malo obsahovo pokryť všetky oblasti potrieb všetkých členov rodiny – napr. potreby pomenované na regionálnych stretnutiach).

- Forma:
  - štruktúrovaný rozhovor (napr. pomocou mapovacieho hárku)
  - kladenie otvorených otázok (napr. „Kto vám je oporou?“)
  - aktívne počúvanie
  - pohľad rôznych odborníkov tímu
  - priebežné overovanie si počutého
  - zhrnutie obsahu na konci každého stretnutia
- Mapovací hárak (využívaný na štruktúrovanie rozhovoru alebo ako dotazník na vyplnenie rodinou) môže využiť napr. nástroje:
  - denný režim – tzv. rituály (ako prebiehajú raňajky, kto pomáha dieťaťu s jedlom, samoobslužné činnosti, trávenie voľného času a pod.),
  - priame pomenovanie oblastí potrieb (napr. kto je oporou v širšej rodine),
  - vymedzenie silných a slabých stránok rodiny – môže byť nástrojom na zviditeľnenie posunu rodiny (rodine sa ukáže až po dosiahnutí posunu),
  - mapy vzťahov .

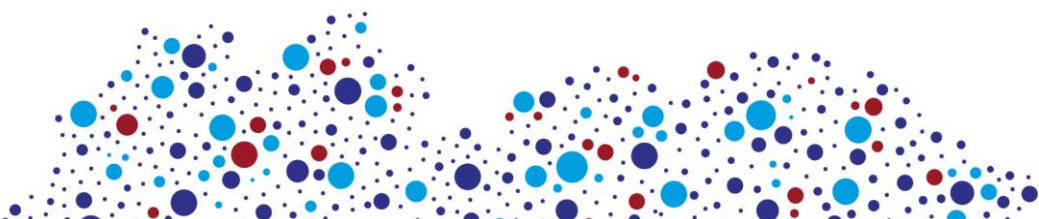
3.3 Tímové konzílium o zistených potrebách

3.4 Prekonzultovanie a potvrdenie si zistených potrieb s rodinou

Pozn. Mapovanie potrieb ústi do individuálneho plánu, ale vykonáva sa kontinuálne v priebehu celého sprevádzania rodiny.

B INDIVIDUÁLNY PLÁN RODINY A VYHODNOTENIE JEHO PLNENIA

- Spravidla je zostavený do 6 mesiacov od začiatku sprevádzania.
- Je orientovaný na naplnenie potrieb rodiny.
- Zostavuje ho rodina spolu s kľúčovým pracovníkom.
- Odporúča sa, aby pri zostavovaní IP boli prítomní obaja rodičia.
- Spravidla je zostavovaný na obdobie 6 mesiacov.
- Môže mať elektronickú alebo písomnú formu.
- Počas tvorby IP sa k možným cieľom rodiny vyjadruje aj tímové konzílium.

3.5. ŠTRUKTÚRA INDIVIDUÁLNEHO PLÁNU

3.5.1. Popis aktuálnej situácie a potrieb dieťaťa so ZP a jeho rodiny (na základe mapovania) – môže byť aj formou Profilu rodiny/dieťaťa.

3.5.2. Vymedzenie cieľov rodiny

- Celkovo formulujeme 3-5 cieľov .
- Usporiadanie cieľov rodiny je na základe jej priorít .
- Ciele sú konkrétne, funkčné (napr. „dieťa sa samostatne naje“ nie „dieťa uchopí predmet“) a merateľné a reflektujú individuálne potreby rodiny.
- Kľúčový pracovník má kompetenciu posúdiť dosiahnuteľnosť cieľov a pomôže ich rodine preformulovať tak, aby boli naplniteľné.
- V prípade, ak sa objavia nové ciele v medziobdobí – môžu byť po dohode s rodinou pridané do IP, zároveň ciele, ktoré sú v medziobdobí neaktuálne, môžu byť po dohode s rodinou vyradené z IP.

3.5.3. Aktivity na dosiahnutie cieľov – rozpísané konkrétne:

- ČO robíme
- KTO konkrétnu aktivitu napĺňa (poradcovia VI, matka, otec, súrodenec, dieťa so ZP, starý rodič, externý odborník pracujúci s dieťaťom a pod.)
- ČASOVÝ HARMONOGRAM
Např.: „Zapojenie Janka (súrodenca) do 3 druhov hier s Petrom (dieťaťom so ZP) v priebehu 6 mesiacov.“

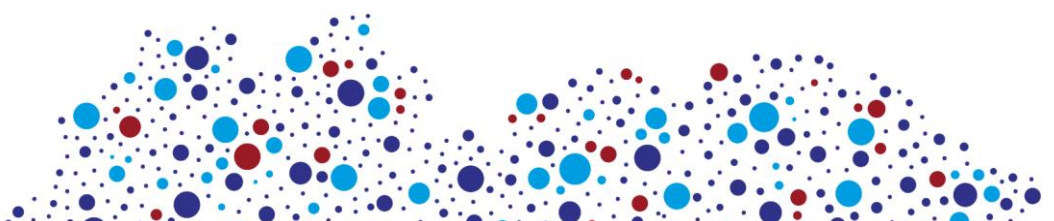
3.5.4. Vyhodnotenie IP – prebieha spolu s rodinou najneskôr po 6 mesiacoch. Je dôležité pomenovať posuny, formulovať nové potreby ako začiatok nového IP.

3.6. Priebežné sledovanie plnenia IP – kontinuálne formou dôslednej prípravy na stretnutia s rodinou, riadeným rozhovorom s rodinou, otázkou na zmenu cieľov, v prípade, ak rodina prinesie priority mimo IP a prostredníctvom priebežných konzultácií s tímom poradcov např. na konziliárnych stretnutiach.

4. SPREVÁDZANIE RODINY

4.1. Predovšetkým osobné stretnutia s rodinou – kľúčový pracovník spolu s poradcom inej odbornosti ako KP podľa potrieb rodiny.

- Sprevádzanie rodiny pri prežívaní života s dieťaťom so ZP
- Reagovanie poradcov na aktuálnu situáciu
- Hľadanie systému podpory a stimulácie pre dieťa so ZP
- Hľadanie rovnováhy v rodinných vzťahoch
- Podpora kompetencií jednotlivých členov rodiny – např. aby dokázali vhodne dieťa stimulovať v domácom prostredí
- Podpora rodiny v tom, aby si dôverovala, aby jej členovia vnímali a vážili si svoju hodnotu
- Podpora akceptácie situácie
- Podpora začlenenia rodiny do komunity
- Podpora v oblasti kompenzácií a finančného poradenstva

ASOCIÁCIA POSKYTOVATEĽOV A PODPOROVATEĽOV VČASNEJ INTERVENČIE

- Poskytovanie dostatku informácií, aby rodina mohla robiť informované rozhodnutia
- Príprava na začlenenie dieťaťa do spoločnosti
- Podpora dieťaťa so ZP a jeho rodiny, napr. pri prechode do kolektívu (MŠ, ZŠ, DSS), pri sťahovaní a pod.
- Zabezpečenie plynulého prechodu a posunu komplexných informácií o rodine inému poskytovateľovi SVI so súhlasom rodiny, keď rodina prechádza k inému poskytovateľovi SVI
- Podpora rodiny v situáciách, kde sa jedná o ohrozenie života dieťaťa so ZP alebo členov jeho rodiny (napr. sieťovanie na iné podporné služby)

4.2. Požičiavanie pomôcok – stimulačných hračiek

4.3. Telefonické a mailové konzultácie

4.4. Skupinové stretnutia

- Rodičovské skupiny s odborníkom a svojpomocné (prípadne matiek a otcov samostatne)
- Vzdelávanie rodičov
- Pobyty rodín spolu s tímom poradcov
- Adaptačné skupiny
- Stretnutia v MC s inými matkami a ich deťmi a iné

4.5 Facilitované stretnutia na úradoch, u lekárov, v MŠ a pod. – poradca necháva rodinu samostatne riešiť predmet stretnutia, stretnutie len facilituje.

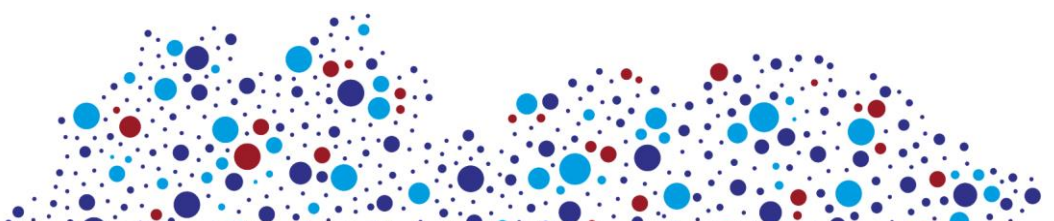
4.6 Dobrovoľnícke výpomoci (stráženie detí a pod.)

4.7 Stretnutia s odborníkmi a poskytovateľmi služieb, ktorých klientom je rovnaká rodina alebo dieťa so ZP

4.8 Prepájanie a spolupráca s organizáciami - poskytovateľ spolupracuje so širokým spektrom organizácií. Na Slovensku pracuje s deťmi so ZP a ich rodinou široké spektrum inštitúcií a organizácií.

Uvádzame príklady:

- Lekári odborní i pediatri, oddelenia nemocníc
- MŠ, ŠMŠ, CŠPP, CPPPaP, ZŠ, ŽZŠ
- Materské centrá
- Rehabilitačné centrá
- Organizácie – ÚNSS, Červený kríž, Sposa, OMD, ZPMP, OttoBock, Podotech, Platforma rodín detí so zdravotným znevýhodnením, K-centrum, Svetielko, Návrat, Svetielko nádeje, Plamienok a iné
- ÚPSVaR, VÚC, mestá a obce, Sociálna poisťovňa, DSS a poskytovatelia iných sociálnych služieb a iné

5 PRERUŠENIE ALEBO UKONČENIE SPREVÁDZANIA RODINY

5.1. **Prerušenie spolupráce s SVI, ak už služba nie je potrebná** - na žiadosť rodiny alebo navrhnutím poradcu rodine

- Na základe dohody s rodinou
- V prípade ak bola podpísaná zmluva realizuje sa formou dodatku k zmluve
- Rodina má možnosť sa kedykoľvek do dovŕšenia 7 rokov dieťaťa so ZP k poskytovaniu služby podľa kapacít poskytovateľa vrátiť

5.2. **Ukončenie poskytovania SVI**

- Dovŕšením 7 roku veku dieťaťa
- Na žiadosť rodiny
- Pri nedodržovaní zmluvných podmienok rodinou - na podnet poskytovateľa
- Pri prechode prijímateľa k inému poskytovateľovi SVI

